

2025 M. ISTORIJOS VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO II DALIES UŽDUOTIES KANDIDATŲ DARBŲ VERTINIMO INSTRUKCIJA

Pakartotinė sesija

Maksimalus įvertinimas – 60 taškų.

Vertintojas privalo vertinti tiksliai pagal pateiktą vertinimo instrukciją. Žvaigždute (*) pažymėtų klausimų atsakymai gali būti suformuluoti ir kitais žodžiais, svarbu, kad atsakymas būtų teisingas. Skliaustuose () yra pateikti atsakymų sinonimai. Pasviruoju brūkšniu (/) atskirti galimi teisingi atsakymai.

Kl. Nr.	Atsakymas	Taškai	Pastabos
1		15	
1.1 *	<u>A šaltinis:</u> Hamurapis buvo (senovės) Babilono valdovas (įsakęs parengti egzistuojančią šumerų teisę susisteminsų įstatymų rinkinį). <u>B šaltinis:</u> Aristotelis buvo graikų mąstytojas (pateikęs filosofinius samprotavimus apie žmogaus prigimtį, žmonių skirtumus ir pan.). <i>Galimi ir kiti teisingi atsakymai.</i>	2	2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai. Taškas skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.
1.2 *	<u>Šaltinis:</u> A. <u>Pagrindimas:</u> Nes šiame šaltinyje pateikiamos konkrečios visuomenės sluoksnių santykius reguliuojančios detalės.	2	2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai. Taškas skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.
1.3 *	<u>Galimi atsakymai:</u> • Įsiskolinimas (skolinė vergovė). • Kaip karo grobis (karo belaisviai). • Gimęs vergo šeimoje. <u>Paiškinimas:</u> Dėl įsiskolinimo vergais tapę žmonės laisvės netekdavo laikinai (skolinė vergovė yra laikina, o karo grobiu tapę ir vergų šeimoje gimę žmonės buvo nuolatiniai vergai).	4	4 taškai skiriami, kai pateikti keturi teisingi atsakymai. 3 taškai skiriami, kai pateikti trys teisingi atsakymai. 2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai. Taškas skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.
1.4	Už vergo sužalojimą baudžiama pinigine bauda, o už laisvojo žmogaus sužalojimą – kūno bausmėmis, luošiniu.	1	Taškas skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.
1.5	• Vergui nebūdingi laisvo žmogaus mąstymo gebėjimai. • Vergo kūnas yra pritaikytas fiziniam darbui, o laisvojo – pilietiniam gyvenimui.	2	2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai. Taškas skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.
1.6 *	<u>1 sluoksnis:</u> Piliečiai, laisvi žmonės. <u>2 sluoksnis:</u> Ne piliečiai (svetimšaliai), laisvi žmonės.	3	3 taškai skiriami, kai pateikti trys teisingi atsakymai.

Kl. Nr.	Atsakymas	Taškai	Pastabos
	<u>3 sluoksnius</u> : Vergai, nelaisvi žmonės.		2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai. Taškas skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.
1.7	Visateisiais piliečiais galėjo būti tik laisvi vyrai, kurie buvo gimę atėniečių šeimose. Jų žmonos ir vaikai neturėjo tokių teisių.	1	Taškas skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.
2		15	
2.1 *	<u>Raidė</u> : D. <u>Procesas</u> : Kryžiaus žygiai (karai) į rytinę Baltijos pakrantę (Lietuvą). <u>Paaškinimas</u> : Popiežius Vakarų Europos kilminguosius kvietė dalyvauti kryžiaus žygiuose.	3	3 taškai skiriami, kai pateikti trys teisingi atsakymai. 2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai. Taškas skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.
2.2	<u>Isipareigojimas</u> : Krikštytis. / Apkrikštyti Lietuvą. / „Katalikų tikėjimą priimti“. <u>Sąlyga</u> : Jei Vokiečių ordinas nutrauks karą prieš Lietuvą. / „Būtume visai nepriklausomi nuo minėtų kankintojų“.	2	2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai. Taškas skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.
2.3	- Laiško data jau po mūšio – 1413 metai. - Kreipiamasi į Vokiečių ordino magistrą. - Mūšis vadinamas didžiuoju. - Minimos vėliavos – kariuomenės daliniai Žalgirio mūšyje. <u>Paaškinimas</u> : Vytauto Didžiojo pasitraukimas iš mūšio lauko – priverstinis bėgimas ar apgaulingas manevras.	4	4 taškai skiriami, kai pateikti keturi teisingi atsakymai. 3 taškai skiriami, kai pateikti trys teisingi atsakymai. 2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai. Taškas skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.
2.4 *	<u>Gedimino laikais</u> : A. <u>Vytauto Didžiojo laikais</u> : C.	2	2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai. Taškas skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.
2.5 *	- Kariniai veiksmai. - Krikštas ir valstybės teisinis įtvirtinimas. - Diplomatija, Vokiečių ordino tikrųjų kėslių demaskavimas. <u>Plėtros būdas</u> : Dinastinės santuokos.	4	4 taškai skiriami, kai pateikti keturi teisingi atsakymai. 3 taškai skiriami, kai pateikti trys teisingi atsakymai. 2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai. Taškas skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.
3		15	
3.1 *	<u>Reforma</u> : Baudžiavos panaikinimo reforma. / Baudžiavos panaikinimas. <u>Priežastis</u> : Pramonės raidai reikalingų laisvų darbo rankų trūkumas. / Neproduktyvus priverčiamasis darbas žemės ūkyje.	2	2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai. Taškas skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.

Kl. Nr.	Atsakymas	Taškai	Pastabos
3.2 *	<u>Pokytis:</u> Priklausomi valstiečiai gauna asmeninę laisvę. <u>Priežastys:</u> <u>Galimi atsakymai:</u> - Dvarininkams išlieka priklausančių žemių nuosavybės teisė. - Valstiečiai žeme gali naudotis tik atlikdami prievoles. - Valstiečiams nustatomas pereinamasis skirtinės žemės išsipirkimo laikotarpis.	3	3 taškai skiriami, kai pateikti trys teisingi atsakymai. 2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai. Taškas skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.
3.3 *	Piotras Stolypinas (P. Stolypinas / Stolypinas).	1	Taškas skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.
3.4 *	<u>Paaikškinimas:</u> <u>Galimi atsakymai:</u> - Buvo panaikintas žemės dirbimo rėžiais principas (trilaukė sistema). - Pakeistas (panaikintas) bendruomeninio žemės valdymo modelis. - Bendruomeninės žemės skirstymas į viensėdžius. - Gyvenimo kaimais (kaimo bendruomenėse) suardymas. <u>Detalė:</u> „Bendruomenė už šiuos sklypus jam skirtų atitinkamą sklypą, pagal galimybes vienoje vietoje.“ / „Valstiečiai įgyja teisę laisvai pasitraukti iš bendruomenės.“	2	2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai. Taškas skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.
3.5 *	<u>Institucija:</u> Lietuvos (Respublikos) Steigiamasis Seimas. <u>Politikas:</u> <u>Galimi atsakymai:</u> (Mykolas) Krupavičius. (Albinas) Rimka.	2	2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai. Taškas skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.
3.6 *	Kariams savanoriams. / Bežemiams ir mažžemiams kariams savanoriams.	1	2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai. Taškas skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.
3.7 *	<u>Tautinis:</u> Sukurti nacionalinės valstybės pagrindus. / Sustiprinti lietuvių patriotizmą, atsakomybę už savo šalį. <u>Politinis:</u> Sumažinti svetimos (ypač lenkų) dvarininkijos politinę ir ekonominę įtaką šalyje. / Sumažinti galimybę sklisti bolševikinėms idėjoms tarp bežemių ir mažžemių kaimo gyventojų. <u>Socialinis:</u> Socialinio teisingumo atkūrimas, esant dideliame žemės valdų koncentracijos skirtumui. <u>Ekonominis:</u> Padidinti smulkių ir vidutinių ūkių ekonominį efektyvumą, našumą.	4	4 taškai skiriami, kai pateikti keturi teisingi atsakymai. 3 taškai skiriami, kai pateikti trys teisingi atsakymai. 2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai. Taškas skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.

Kl. Nr.	Atsakymas	Taškai	Pastabos
4		15	
4.1	<u>Ivykis</u>: Berlyno sienos nugriovimas. <u>Reikšmė</u>: <u>Galimi atsakymai</u>: • Simbolinę Šaltojo karo pabaigą. • Simbolinį santykių tarp Rytų ir Vakarų pagerėjimą. • Simbolinę Vokietijos vienijimo pradžią.	2	2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai. Taškas skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.
4.2	R. Reiganas savo griežta politika SSRS atžvilgiu prisidėjo prie Šaltojo karo baigties. / SSRS įvykus pertvarkai, R. Reiganui pavyko pagerinti santykius su SSRS. <i>Galimas ir kitas logiškas atsakymas.</i>	1	Taškas skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.
4.3 *	<u>Valstybė</u>: Jugoslavija. / Jugoslavijos Socialistinė Federacinė Respublika. <u>Paaiškinimas</u>: Rodo atskilusių valstybių kovų dėl nepriklausomybės laikotarpį.	2	2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai. Taškas skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.
4.4	<u>Galimi atsakymai</u>: • Šaltojo karo pabaiga reiškė ir komunistinės ideologijos viešpatavimo Jugoslavijoje, kuria buvo grindžiamas šios valstybės egzistavimas, pabaigą. • Šaltojo karo pabaiga davė pradžią šalių kovai už išsivadavimą iš priklausomybės nuo jas valdžiusių komunistinių šalių (vadovų). <i>Galimi ir kiti teisingi atsakymai.</i>	1	Taškas skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.
4.5 *	<u>Pusė</u>: Ukrainos. <u>Pagrindimas</u>: Džocharas Dudajevas buvo Čėčėnijos vadovas, vadovavęs šaliai I ir II Čėčėnijos karų su Rusija metu.	2	2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai. Taškas skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.
4.6 *	<u>D šaltinio aiškinimas</u>: Šaltojo karo bruožų dar išlikę, jie dar gali būti naudingi, prognozuojant tarptautinius santykius. <u>Neliko</u>: <u>Galimi atsakymai</u>: • Dvipolės tarptautinės sistemos. • Varžybų tarp komunizmo ir kapitalizmo (ideologijų). • Ryšios konfrontacijos tarp Vakarų ir Rytų pasaulio (Europos). • Europos laikymo pagrindine varžybų dėl įtakos arena. • Vengimo naudoti karinę jėgą prieš tiesioginį savo priešininką. <i>Galimi ir kiti teisingi atsakymai.</i> <u>Išryškėjo</u>:	7	7 taškai skiriami, kai pateikti septyni teisingi atsakymai. 6 taškai skiriami, kai pateikti šeši teisingi atsakymai. 5 taškai skiriami, kai pateikti penki teisingi atsakymai. 4 taškai skiriami, kai pateikti keturi teisingi atsakymai. 3 taškai skiriami, kai pateikti trys teisingi atsakymai. 2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai. Taškas skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.

Kl. Nr.	Atsakymas	Taškai	Pastabos
	<i>Galimi atsakymai:</i> • Specifiniai Rusijos interesai kontroliuoti buvusias priklausomas valstybes. • Specifinis Rusijos požiūris į santykius su Vakarais, laikomais blogio jėgomis. • Artimojo užsienio valstybių laikymas priešais. • Nacionalinių valstybių įtvirtinimo siekis. • Ryžtingesnis tiesioginių karo veiksmų naudojimas. <i>Galimi ir kiti teisingi atsakymai.</i>		